

**Opmerkingen van de ECB bij  
het speciaal verslag over  
'EU-toezicht op het kredietrisico van banken  
De ECB heeft haar inspanningen opgevoerd, maar er is meer nodig om beter te  
verzekeren dat kredietrisico naar behoren wordt beheerd en gedekt'**

## **Samenvatting**

### **Paragraaf VI**

Hoewel het mogelijk was geweest de bestaande instrumenten en bevoegdheden op een andere manier te gebruiken, is de ECB van mening dat de gekozen aanpak de meest efficiënte en effectieve is, zoals ook blijkt uit de vermindering van niet-renderende leningen (non-performing loans – NPL's) en de toegenomen dekking sinds de publicatie van die aanpak. Zie ook de opmerkingen bij paragraaf 91.

### **Paragraaf VII**

De ECB is van mening dat haar huidige methodologie voor het bepalen van aanvullende kapitaalvereisten (Pijler 2-kapitaalvereisten – P2R's) waarborgt dat alle materiële risico's waaraan een instelling is blootgesteld, adequaat worden gedekt:

- I) De ECB blijft erbij dat haar P2R-methodologie in overeenstemming is met de richtsnoeren van de Europese Bankautoriteit (EBA) inzake de gemeenschappelijke procedures en methoden voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (Supervisory Review and Evaluation Process – SREP) en stresstests voor toezichtdoeleinden, die in maart 2022 zijn gepubliceerd. Er zijn momenteel geen openstaande aanbevelingen van de EBA met betrekking tot de SREP- en P2R-methodologieën van de ECB.
- II) De ECB is van mening dat haar methodologie efficiënt gebruik van alle beschikbare informatie mogelijk maakt om P2R's vast te stellen. Daarbij gaat het onder andere over gegevens uit het intern proces ter beoordeling van de kapitaaltoereikendheid van instellingen (internal capital adequacy assessment process – ICAAP's), alsook andere belangrijke risico-indicatoren en de uitkomsten van prudentiële beoordelingen door de ECB in het kader van lopend toezicht. Op deze manier wil de ECB waarborgen dat alle mogelijke totale impact van de materiële risico's van instellingen op passende wijze wordt gedekt door de Pijler 1- of Pijler 2-kapitaalvereisten.

- III) De ECB verbetert de P2R-methodologie voortdurend op basis van de lessen uit elke SREP-cyclus of na een nadere beoordeling van de impact van specifieke risicofactoren op P2R's. Daarnaast zal de ECB binnenkort de effectiviteit en doelmatigheid van haar P2R-methodologie aan een structurele evaluatie onderwerpen.

De ECB past haar methodologie consequent toe. Sinds 2022 heeft een onafhankelijke toezichtsrisicofunctie (het directoraat Toezichtsstrategie & -risico) hieraan bijgedragen door als tweede verdedigingslinie te fungeren, door benchmarking en horizontale analyse van SREP-scores uit te voeren en kwantitatieve en kwalitatieve maatregelen te nemen. Ten slotte merkt de ECB op dat constante evenredige stijgingen van de P2R's voor alle niveaus van de totale risicoscores niet altijd passend en gerechtvaardigd zijn, vooral niet omdat ook andere kwalitatieve toezichtsmaatregelen worden opgelegd waarmee de verschillende relevante risico's of andere punten van zorg in het toezicht mogelijk doeltreffender worden aangepakt.

### **Paragraaf VIII**

De ECB erkent dat de SREP-cyclus lang is en overweegt manieren om deze te verkorten.

Tegelijkertijd is de ECB van mening dat het in de laatste zin bedoelde risico al grotendeels wordt gemitigeerd, aangezien de gezamenlijke toezichthoudende teams (Joint Supervisory Teams – JST's) rekening moeten houden met alle relevante gebeurtenissen die zich na de afsluitdatum voordoen en die van invloed kunnen zijn op de SREP-beoordeling (zoals reorganisatie binnen de groep, andere bedrijfsgebeurtenissen of verminderingen van niet-renderende posities (non-performing exposures – NPE's) op het laatste moment), zodat het SREP-besluit zo actueel mogelijk is.

## Paragraaf XI

De ECB is van mening dat ze er met haar benadering van NPL's in is geslaagd de in het verleden waargenomen afwachtende houding bij banken te veranderen. Dit heeft ze gedaan door enerzijds banken met een hoog NPL-niveau te verzoeken om met specifieke NPL-reductiestrategieën te komen en anderzijds door voor alle banken verwachtingen te formuleren ten aanzien van de dekking. Met name de bekendmaking van de verwachtingen over de dekking van NPE's heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de snellere verlaging van de NPL's. Hierbij moet ook worden opgemerkt dat de afwikkeling van NPL's tijd vergt en niet van de ene dag op de andere kan gebeuren zonder aanzienlijke negatieve gevolgen voor de gehele economie. Toen de ECB begon met de aanpak van ongedekte kredietrisico's met behulp van toezichtsmaatregelen, hadden de meeste banken hun NPL's, met name de oudere NPL's, proactief teruggebracht en het restrisico afgedekt. Dit blijkt ook uit het kleine aantal banken met P2R-opslagen en de geringe omvang van die opslagen.

De door de ECB gekozen aanpak waarborgt dat banken in dezelfde situaties gelijk worden behandeld. De toezichtsmaatregelen zijn afgestemd op de individuele situatie van elke bank. Ze zijn zo gekalibreerd dat ze proportioneel zijn, omdat rekening wordt gehouden met de specifieke omstandigheden van de bank. Met andere woorden: verschillen in situaties bij banken rechtvaardigen verschillende behandelingen. Wel zorgt de ECB ervoor dat banken in vergelijkbare situaties gelijk worden behandeld.

De ECB verwacht van alle banken dat ze de door de ECB openbaar gemaakte verwachtingen in overweging nemen en analyseert per geval of de behandeling van NPL's prudent is. Wanneer de behandeling van NPL's niet prudent wordt geacht, past de ECB toezichtsmaatregelen toe in de vorm van Pijler 2-kapitaalopslagen.

De ECB gelooft niet dat deze procedure duur of tijdrovend was, vooral niet gezien het feit dat dit het eerste jaar was waarin ze werd geïmplementeerd en gezien de te verwezenlijken doelstellingen (zie de opmerkingen bij paragraaf 104 voor nadere informatie).

## Paragraaf XII

Zie de opmerkingen bij de afzonderlijke aanbevelingen. De ECB neemt aanbevelingen 1(a), 1(b)(ii), 2, 3(a)(ii), 3(b) en 3(c) over. De ECB neemt aanbevelingen 3 (a)(i) en 3 (a)(iii) deels over. De ECB wijst aanbeveling 1(b)(i) van de hand.

## Paragraaf 14

Het mandaat van de ECB heeft betrekking op de identificatie van risico's en de vorming van voorzieningen vanuit prudentieel perspectief.

## Paragraaf 43

### Eerste opsommingsteken

De ECB levert momenteel ongeveer 7% van al het personeel van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme (Single Supervisory Mechanism – SSM) voor missies ter plaatse. De ECB had voor 10% van de prioritaire onderzoeken in 2021 geen SSM-personeel beschikbaar.

### Tweede opsommingsteken

In 2021 had de ECB voor 26% van de prioritaire onderzoeken geen SSM-personeel beschikbaar.

## Paragraaf 45

Op voorstel van de directie heeft de Raad van Bestuur besloten dat alle drie de pijlers van de ECB – centrale banken, banktoezicht en gedeelde dienstverlening – aan stabilisatie onderhevig moeten zijn. In 2016 besloot de Raad van Bestuur, op voorstel van de directie, dat het personeelsbestand en de totale kosten van de centralebank- en gedeelde diensten uiterlijk in 2019 moesten zijn gestabiliseerd.

Het plan voor de stabilisatie van de SSM-functie op middellange termijn is in 2019 door de Raad van Bestuur goedgekeurd op basis van het voorstel van de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht. Dit omvatte de goedkeuring van extra middelen voor 2020, 2021 en 2022 en de toepassing van de stabilisatieverplichting vanaf 2023. Deze toegezegde kostenstabilisatie geldt dus vanaf 2023 voor de gehele ECB.

Op grond van de vastgestelde definitie van kostenstabilisatie kunnen de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht bij een nieuw mandaat, nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken de directie voorstellen om bij de Raad van Bestuur een aanvraag voor personeel in te dienen. Bovendien worden in het plan voor de stabilisatie van het SSM op middellange termijn een aantal gebieden genoemd waarvoor verzoeken om personeel in overweging kunnen worden genomen bij wijzigingen of verfijningen van de toezichtskeuzes na 2022. Zo heeft de Raad van Bestuur, in het kader van de begroting en het personeelsbestand van de ECB voor 2023, 43 nieuwe, vaste fte's goedgekeurd voor 2023 (plus nog eens 6 fte's voor 2024, alsook 16 fte's vanuit het ESCB en internationale organisaties (IO's) in 2025) om consultancytaken in verband met banktoezicht ter plaatse en onderzoek naar interne modellen in de SSM-pijler in eigen huis te halen, de afhankelijkheid van de ECB van externen te verminderen en inspecties ter plaatse beter te kunnen uitvoeren, overeenkomstig de aanbevelingen van de Europese Rekenkamer (gedaan in eerdere speciale verslagen). Deze extra fte's worden budgetneutraal gerealiseerd ten aanzien van de toezichtvergoedingen.

Wat de governance betreft, is de begroting van de ECB gebaseerd op artikel 12.3 van de Statuten van het ESCB en van de ECB, waarin de Raad van Bestuur wordt opgedragen het reglement van orde van de ECB vast te stellen, dat de interne organisatie van de ECB en haar besluitvormende organen regelt. De eerste zin van artikel 15.1 van het reglement van orde regelt de begrotingsprocedure van de ECB. Daarin wordt bepaald dat de Raad van Bestuur, op voorstel van de directie en in overeenstemming met eventuele door de Raad van Bestuur vastgelegde beginselen, vóór het einde van het boekjaar de begroting van de ECB voor het volgende boekjaar vaststelt. Krachtens artikel 29, lid 1, van de GTM-verordening moeten de uitgaven voor toezichtstaken afzonderlijk herkenbaar zijn binnen de begroting van de ECB. De tweede zin van artikel 15.1 bepaalt dat de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht over deze afzonderlijk herkenbare uitgaven moeten worden geraadpleegd. Doordat de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht tevens lid is van de directie en de Raad van Bestuur, is de SSM-functie vertegenwoordigd bij de besluitvorming over de begroting van de ECB. De voorzitter en de vicevoorzitter hebben tot taak hun mening te geven over toezichtskwesties en de Raad van Bestuur heeft een mandaat om over de financiën van alle ECB-functies te beslissen. Daarom zijn wij ervan overtuigd dat er geen inbreuk wordt gemaakt op de onafhankelijkheid van het SSM.

### **Paragraaf 47**

De ECB wenst te verduidelijken dat het beschreven escalatieproces specifiek betrekking heeft op de JST's. Er wordt ook een brief gestuurd indien de nationale bevoegde autoriteit (NBA) en de ECB het erover eens zijn dat een dergelijke brief de specifieke nationale begrotingsprocedure waaraan een NBA onderworpen is, helpt te verduidelijken.

### **Paragraaf 53**

#### **Tweede opsommingsteken**

De ECB merkt op dat ze tekortkomingen in de interne modellen die een bank gebruikt bij de berekening van de kapitaalvereisten doorgaans aanpakt met specifieke toezichtsmaatregelen op basis van gerichte onderzoeken buiten de SREP om, die losstaan van de P2R en van andere vereisten die in het SREP-besluit zijn vastgelegd.

## Paragraaf 54

### Vierde opsommingsteken

De ECB wil benadrukken dat, aangezien de opslagfactoren voor individuele risico's door de JST's in stap 4 kunnen worden aangepast, de uiteindelijke P2R die resulteert uit de samenvoeging van die factoren kan verschillen van de aanvankelijke totale opslagfactor die in stap 1 is gekozen en uiteindelijk zelfs buiten het bereik kan liggen van de P2R-waarden die horen bij de respectieve totale risicoscore.

## Paragraaf 57

De SREP-richtsnoeren van de EBA zijn in 2021 herzien. Die herziening had vooral betrekking op de uit de richtlijn kapitaalvereisten V (Capital Requirements Directive – CRD V) voortvloeiende wijzigingen.

Volgens de herziene [SREP-richtsnoeren](#) die de EBA in maart 2022 heeft gepubliceerd, is de ICAAP een belangrijke input voor het bepalen van de P2R (zie paragraaf 371: *'Bij de bepaling van de hoeveelheid kapitaal die voldoende geacht wordt en de additionele eigenvermogensvereisten op basis van afzonderlijke risico's wordt rekening gehouden met de ICAAP-berekeningen – wanneer deze (deels) betrouwbaar worden geacht – en de uitkomst van benchmarks van de toezichthouder en andere relevante input, waaronder het oordeel van de toezichthouder'*), maar niet noodzakelijkerwijs het 'startpunt' voor de berekening van de P2R. Als gevolg daarvan breidde de ECB haar methodologie in 2021 uit om efficiënt gebruik te kunnen maken van alle beschikbare informatie bij het bepalen van P2R's (met inbegrip van gegevens uit de ICAAP's van instellingen, samen met andere relevante belangrijke risico-indicatoren en de uitkomsten van prudentiële beoordelingen door de ECB in het kader van lopend toezicht). Dit moet ervoor zorgen dat alle mogelijke totale impact van de materiële risico's van instellingen op passende wijze wordt gedekt door de Pijler 1- of Pijler 2-kapitaalvereisten.

Daarom blijft de ECB erbij dat haar P2R-methodologie in overeenstemming is met de SREP-richtsnoeren die de EBA in maart 2022 heeft gepubliceerd. Er zijn geen openstaande aanbevelingen van de EBA met betrekking tot de SREP- en P2R-methodologieën van de ECB.

## Paragraaf 59

Zie ook de opmerkingen bij paragraaf 57.

### Eerste opsommingsteken

Zie de opmerkingen bij het tweede opsommingsteken.

### Tweede opsommingsteken

De ECB is van mening dat er **verschillende manieren zijn om voor elk risico Pijler 2-kapitaalvereisten vast te stellen**. Het is niet nodig elk afzonderlijk risico bij een instelling precies te kwantificeren en dit is ook niet per se de beste aanpak, aangezien het een vals gevoel van nauwkeurigheid kan wekken over de P2R's en de daarmee samenhangende toezichtsdialoog met de instellingen, wat de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht op dit gebied mogelijk zou kunnen belemmeren. De ECB heeft hier in 2011, bij de uitbreiding van de P2R-methodologie, rekening mee gehouden door meer aandacht te besteden aan individuele risico's. De methodologie van de ECB maakt het mogelijk om P2R's vast te stellen door efficiënt gebruik te maken van alle beschikbare informatie, waaronder gegevens uit ICAAP's van instellingen, alsmede andere relevante belangrijke risico-indicatoren en de uitkomsten van prudentiële beoordelingen door de ECB in het kader van lopend toezicht. Dit moet ervoor zorgen dat alle mogelijke totale impact van de materiële risico's van instellingen op passende wijze wordt gedekt door de Pijler 1- of Pijler 2-kapitaalvereisten.

De ECB verbetert de P2R-methodologie voortdurend op basis van de lessen uit elke SREP-cyclus of na een nadere beoordeling van de impact van specifieke risicofactoren op P2R's. Daarnaast zal de ECB binnenkort de effectiviteit en doelmatigheid van haar P2R-methodologie aan een structurele evaluatie onderwerpen.

Ten slotte wil de ECB onderstrepen dat in verschillende fases van de P2R-methodologie rekening wordt gehouden met specifieke risicofactoren: bij stap 1 gebeurt dat via de scores die worden toegekend aan de risicocategorieën waar de desbetreffende risico's toe behoren; bij stap 2 voor zover de specifieke risico's aan bod komen in de ICAAP van de bank; en bij stap 3 en 4 als factoren waarmee rekening moet worden gehouden bij verdere aanpassingen aan de individuele risicomponenten van de definitieve P2R.

### **Paragraaf 60**

Zie ook de opmerkingen bij paragraaf 57.

### **Paragraaf 70**

De invoering van de SREP Executive Letter in 2021 heeft de communicatie met instellingen over de belangrijkste uitkomsten van de SREP en de belangrijkste factoren achter de Pijler 2-vereisten verder verbeterd. Niettemin meent de ECB dat er mogelijkheden zijn om de transparantie in de communicatie met banken over de belangrijkste P2R-factoren verder te vergroten.

De ECB is van mening dat haar P2R-methodologie in overeenstemming is met de SREP-richtsnoeren die de EBA in maart 2022 heeft gepubliceerd.

Over de SREP- en P2R-methodologieën van de ECB, of over de vraag hoe de Pijler 2-vereisten aan de instellingen worden gecommuniceerd en verantwoord in de SREP-besluiten staan momenteel geen aanbevelingen van de EBA open.

### **Paragraaf 80**

De ECB-leidraad voor banken inzake NPL's licht dit ook toe: *'deze leidraad is wel bedoeld als hulpmiddel ter verduidelijking van de verwachtingen die de toezichthouder heeft ten aanzien van het identificeren, beheren, waarderen en afschrijven van NPL's op gebieden waar andere verordeningen, richtlijnen of leidraden niet in voorzien of niet specifiek genoeg zijn'*. Uit deze leidraad blijkt dus hoe de ECB artikel 74 en artikel 79, onder b) en c), van Richtlijn 2013/36/EU (CRD IV) interpreteert. Toezichtsmaatregelen kunnen worden genomen bij niet-naleving van die wettelijke bepalingen, zoals omgezet in nationale wetgeving en zoals geïnterpreteerd in de leidraad van de ECB.

### **Paragraaf 82**

De jaarrekening van een bank en de bijbehorende voorzieningen worden door de externe accountant van de bank ondertekend.

Binnen haar prudentiële mandaat zijn de belangrijkste taken van de ECB op het gebied van financiële verslaglegging:

- 1) bepalen of banken over beleid en procedures beschikken om tijdige en toereikende voorzieningen te garanderen
- 2) met een reeks verschillende instrumenten, zoals benchmarking, controleren of voorzieningen toereikend zijn en gedetailleerde informatie opvragen die zo nodig gebruikt kan worden om banken te toetsen.

De methodologie van de ECB voorziet erin dat punten van zorg met externe accountants worden besproken, zowel op het niveau van de afzonderlijke banken als op horizontaal niveau.

De door artikel 16, lid 2, onder d), van de GTM-verordening verleende bevoegdheid, ten slotte, biedt de ECB niet de mogelijkheid om banken te vragen aanvullende voorzieningen te vormen. Die bevoegdheid om van banken een specifiek voorzieningenbeleid te verlangen houdt in dat de ECB alleen het voorzieningenbeleid van een bank kan beïnvloeden voor zover de standaarden voor financiële verslaggeving dit toestaan, bijvoorbeeld wanneer deze ruimte laten voor flexibiliteit bij de beleidskeuze of subjectieve ramingen vereisen en de specifieke uitvoeringskeuzen van de instelling vanuit het oogpunt van het toezicht ontoereikend of onvoldoende prudent zijn.

### **Paragraaf 85**

De ECB wil verduidelijken dat de in het addendum van haar leidraad voor banken bedoelde dekking door voorzieningen bij NPL's betrekking heeft op prudentiële en niet zo zeer op boekhoudkundige voorzieningen.

### **Paragraaf 86**

Binnen de totale ECB-benadering van NPL's werken de dekkingsverwachtingen toekomstgericht, doordat ze de tijdige afwikkeling van NPL's bevorderen en de opbouw van buitensporige ongedekte NPL's in de toekomst voorkomen. Deze verwachtingen zijn dan ook relevant voor *alle* banken, niet alleen die met een hoog NPL-niveau.

Een toezichtsmaatregel opleggen uit hoofde van het Pijler 2-kader wordt alleen dan overwogen wanneer de ECB van mening is dat de prudentiële voorzieningen van de bank het verwachte kredietrisico onvoldoende dekken. Daarbij wordt terdege rekening gehouden met de specifieke omstandigheden van de bank.

### **Paragraaf 90**

De reden voor de vertraagde toepassing, de gefaseerde invoering en de onderverdeling in drie groepen houdt verband met de hoofddoelstellingen van de aanpak van de ECB, namelijk lagere NPL-niveaus en tijdiger afwikkeling, alsook waarborgen dat het risico van oude NPL's die op de bankbalansen blijven, wordt gedekt. Zowel de vertraagde toepassing als de gefaseerde invoering van toezichtsmaatregelen werkt stimulerend. Banken kunnen hierdoor, en ook doordat de financiële last in de tijd wordt gespreid, NPL's afwikkelen voordat de ECB haar toezichtsmaatregelen toepast. Dit blijkt ook uit de daling van het NPL-volume met 48% tussen het eerste kwartaal van 2017, toen de ECB-leidraad werd gepubliceerd, en het vierde kwartaal van 2020, toen de banken voor het eerst dekkingsverwachtingen moesten rapporteren.

De vertraagde toepassing houdt ook verband met het feit dat de dekkingsverwachtingen niet waren gepubliceerd ten tijde van de inaanmerkingneming van wanbetaling bij leningen die vóór april 2018 als NPE's zijn geclassificeerd.

### **Paragraaf 91**

Toen de leidraad van de ECB in het eerste kwartaal van 2017 werd gepubliceerd, bedroegen de NPL's in totaal € 866 miljard. Het was noodzakelijk het evenwicht te bewaren tussen (i) het aanpakken van het NPL-probleem en (ii) de mogelijke gevolgen voor de bredere economie als maatregelen te snel zouden worden genomen, voordat de banken de nodige voorbereidende stappen voor een ambitieuze



NPL-afwikkeling hadden gezet. De ECB is daarom van mening dat haar geleidelijke aanpak passend was.

De ECB is van mening dat haar aanpak werkt en banken voldoende prikkels bood om hun NPL's proactief terug te dringen, voordat toezichtsmaatregelen in verband met de dekkingsverwachtingen werden toegepast. De banken hebben hun NPL's immers teruggeschroefd, namelijk met 13% tussen de oprichting van het SSM en de publicatie van de NPL-leidraad in het eerste kwartaal van 2017, met 48% tussen de publicatie van de ECB-leidraad en de eerste rapportage van dekkingsverwachtingen in het vierde kwartaal van 2020, en met 34% tussen de publicatie van de dekkingsverwachtingen van de ECB en de eerste rapportage van dekkingsverwachtingen van banken. Als gevolg van deze daling bedroeg het totale tekort in de NPL-voorzieningen ten opzichte van de dekkingsverwachtingen in het vierde kwartaal van 2020 slechts 20 basispunten van de risicogewogen activa.

**Paragraaf 92**

Banken met hogere niveaus van ongedekte NPL's kregen meer tijd om de daarmee verband houdende risico's aan te pakken, maar dat hing samen met de doelstelling van het beleid (lagere NPL-niveaus en tijdiger afwikkeling) en met de werking ervan als vangnet en was niet bedoeld om banken die er slechter voorstonden een voordeel te bieden. De ECB wilde die banken voldoende ruimte geven om hun NPL's te verminderen voordat de ECB toezichtsmaatregelen zou gaan toepassen.

De toezichtsmaatregelen waren afgestemd op de individuele situatie van elke bank en daarom proportioneel. Met andere woorden, banken in onvergelykbare situaties werden verschillend behandeld, terwijl banken in vergelijkbare situaties gelijk werden behandeld.

**Paragraaf 93**

De ECB verwacht van alle banken dat ze de door de ECB openbaar gemaakte verwachtingen in overweging nemen en analyseert per geval of de behandeling van NPL's prudent is. Wanneer de behandeling van NPL's niet prudent wordt geacht, past de ECB toezichtsmaatregelen toe in de vorm van Pijler 2-kapitaalopslagen.

**Paragraaf 94**

De Pijler 2-kapitaalopslag laat het beschikbare kapitaal onaangetast, maar heeft wel gevolgen voor het maximaal uitkeerbaar bedrag (MDA) en de kapitaalruimte. De opslag heeft ook gevolgen voor de minimumeis voor het eigen vermogen en de in aanmerking komende verplichtingen (MREL-vereisten) en het marktsentiment.

Tegen die achtergrond kozen de meeste banken ervoor hun tekorten via aanpassingen na de referentiedatum tot nul terug te brengen om een P2R-opslag te vermijden, zelfs als een dergelijke opslag zuiver vanuit de kapitaalpositie bekeken minder kosten zou betekenen.

**Paragraaf 95**

Aangezien de ECB geen regelgevende bevoegdheden heeft, moet ze de risico's van banken aanpakken door middel van toezichtsmaatregelen op grond van individuele beoordelingen. Tegen deze achtergrond beoordeelt de ECB op basis van de openbaar bekendgemaakte verwachtingen van de dekking van NPE's of de risicodekking door de banken voldoende prudent is. Dergelijke toezichtsmaatregelen moeten worden opgelegd op het moment dat het SREP-besluit wordt genomen, dus er zal altijd enige tijd zitten tussen de ontdekking van ongedekte kredietrisico's en de toezichtsmaatregel om dit risico aan te pakken.

Omdat er tussen de referentiedatum eind 2020 en het definitieve SREP-besluit enige tijd verstrijkt, moeten eventuele wijzigingen worden meegenomen in het definitieve besluit, zodat de kapitaalopslag overeenstemt met het risico op dat moment. Hoewel dit tot enige verschillen in behandeling kan leiden, zijn die verschillen niet significant en wegen de voordelen, in de vorm van prikkels voor banken om het tekort verder terug te dringen, op tegen eventuele nadelen van deze aanpak.

**Paragraaf 102**

Omdat er tussen de referentiedatum eind 2020 en het definitieve SREP-besluit enige tijd verstrijkt, moeten eventuele veranderingen in de ongedekte risico's tot uiting komen in het definitieve besluit, zodat de kapitaalopslag overeenstemt met het risico op dat moment (d.w.z. dat deze niet buitensporig is ten opzichte van de ongedekte risico's). Bovendien geeft het kader voor aanpassingen na de referentiedatum ook een stimulans om tekorten en totale NPL's actief terug te dringen.



## **Paragraaf 104**

De ECB denkt niet dat deze procedure bijzonder duur of tijdrovend was (vooral gezien het feit dat het om het eerste jaar van de invoering ging): (i) minder dan de helft van alle banken heeft de ECB gevraagd rekening te houden met hun specifieke omstandigheden; (ii) de JST's beschikten over een hulpmiddel waarmee ze de meerderheid van de gevallen snel konden beoordelen en zich konden concentreren op de gevallen waarbij follow-up met de banken nodig zou zijn. De procedure is sindsdien verder verbeterd voor de cyclus van 2022, met verbeteringen aan het hulpmiddel en extra training.

Het aantal herindieningen was het gevolg van het feit dat dit het eerste jaar was. Het week daarin niet af van andere nieuwe rapportageprocedures.

## **Paragraaf 108**

Overeenkomstig de door de Raad van Bestuur goedgekeurde toezegging van de kostenstabilisatie kan bij de Raad van Bestuur een verzoek om extra personeel worden ingediend in geval van substantieel nieuwe of uitgebreide taken van strategisch belang of nieuwe mandaten. Dit geldt voor de gehele ECB (centrale bank, banktoezicht en gedeelde diensten). De Raad van Bestuur heeft dergelijke verzoeken om extra personeel voor de toezichtsfunctie in de begrotingen van de ECB voor 2022 en 2023 goedgekeurd.

Bovendien beschrijft het door de Raad van Bestuur goedgekeurde middellangetermijnplan voor de stabilisatie van het banktoezicht een aantal gebieden waarop verzoeken om extra personeel na 2022 in overweging kunnen worden genomen. In het kader van de jaarlijkse operationele en personele planning van de ECB worden de verschillende behoeften en beschikbare mensen en middelen geëvalueerd. Daarbij heeft het management de beschikking over flexibele pools om uit te putten bij personeelstekorten of middelen op strategische punten als er nieuwe prioriteiten gesteld moeten worden.

Zie ook de opmerkingen bij paragraaf 45.

## **Aanbeveling 1 – Aanscherpen van de risicobeoordelingen van banken**

### **Punt (a)**

De ECB neemt deze deelaanbeveling over.

In 2022 heeft de ECB haar methodologie voor de beoordeling van kredietrisiconiveaus in het kader van de SREP herzien. Die herziening was gericht op verbetering van de proportionaliteit, een effectievere focus op en prioritering van risico's en een grondiger beoordeling van de materiële factoren van het kredietrisico van instellingen. Door de herziening is de methodologie bovendien uitgebreider geworden: (i) de aan de toezichtsteams gecommuniceerde aandachtspunten om de consistentie verder te borgen zijn verbeterd en (ii) de onderliggende basisinformatie alsook het aantal, de gedetailleerdheid en de kwaliteit van de voor de beoordeling beschikbaar gestelde belangrijke risico-indicatoren zijn uitgebreid, inclusief de instrumenten voor verspreiding en vergelijking van de voor de toezichtsteams beschikbare informatie. De verwachting is dat door de herziening, al met ingang van de SREP 2023, de methodologische ondersteuning van de toezichtsteams bij de beoordeling van het kredietrisiconiveau van instellingen verder verbetert, ook met betrekking tot de benchmarkingprocessen en -mogelijkheden waarover de toezichthouders in dit verband beschikken.

De SREP-methodiek voor de beoordeling van de kredietrisicobeheersing wordt in de loop van 2023 herzien, zodat deze, in combinatie met de geactualiseerde beoordelingsmethode voor het kredietrisiconiveau, in de SREP 2024 kan worden ingevoerd.

Tot slot voert een onafhankelijke toezichtsrisicofunctie (directoraat Toezichtsstrategie & -risico) sinds 2022 de benchmarks van de SREP-scores en de kwalitatieve en kwantitatieve maatregelen uit die als tweede verdedigingslinie dienen. In het kader van deze [organisatieverandering](#) is de benchmarking van SREP-scores versterkt (bijvoorbeeld met een kader voor de omgang met eventuele afwijkende standpunten). Naast de versterking van het organisatorisch kader werd de benchmarking van risicobeheersingsmaatregelen voor alle risicotypen verbeterd (door de risicobeheersingscores te vergelijken met openbare bevindingen en maatregelen). Meer in het algemeen moet de invoering van een tweede verdedigingslinie zorgen voor consistentie bij de toepassing van methodologieën en oordeelsvorming door de toezichthouder. Oordeelsvorming door de toezichthouder is een essentieel onderdeel van het SSM. De horizontale richtsnoeren en andere instrumenten die adequate oordeelsvorming ondersteunen zijn de afgelopen jaren voortdurend verbeterd om een gelijk speelveld te creëren bij het toezicht op de verschillende soorten instellingen die onder toezicht van de ECB staan.

### **Punt (b) (i)**

De ECB wijst deze aanbeveling af.

De toegezegde kostenstabilisatie geldt vanaf 2023 voor de gehele ECB. In geval van een nieuw mandaat of substantiële nieuwe en uitgebreide taken van strategisch belang kunnen echter nog altijd verzoeken om extra personeel bij de Raad van Bestuur worden ingediend. De toegezegde kostenstabilisatie is een belangrijke leidraad bij het stimuleren van voortdurende en strikte prioritering binnen de organisatie, zodat een efficiënte en effectieve inzet van middelen wordt gewaarborgd en de door onder toezicht staande banken betaalde vergoedingen optimaal worden benut.

Voor de noodzakelijke middelen van de toezichtsfunctie geldt een vaste begrotingsprocedure, waarbij de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht worden geraadpleegd over het begrotingsvoorstel. De onafhankelijkheid wordt ook gewaarborgd doordat toezichtstaken apart in de totale begroting zijn opgenomen, waarover de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht worden geraadpleegd. Opgemerkt dient te worden dat de door de toezichtsfunctie gemaakte kosten jaarlijks in rekening worden gebracht aan de onder toezicht staande kredietinstellingen. Bij de interne begrotingsprocedure van de ECB prioriteren alle organisatie-eenheden hun verschillende begrotingsbehoeften in overeenstemming met de overeengekomen strategie, wat een efficiënt gebruik van middelen waarborgt.

De ECB blijft erbij dat, binnen de grenzen van het juridisch kader, de voorzitter en de vicevoorzitter nauw zijn betrokken bij het opstellen van de begroting. Ze worden geraadpleegd overeenkomstig het reglement van orde. De GTM-verordening bepaalt dat de vicevoorzitter niet alleen lid moet zijn van de directie, maar ook van de Raad van Bestuur, het hoogste besluitvormingsorgaan van de ECB. Zo kunnen de standpunten van de toezichthoudende functie goed naar voren worden gebracht en is een grote mate van invloed en transparantie gewaarborgd (zie ook de opmerkingen bij paragraaf 45 en 108). De ECB stelt een personeelsbestand voor het toezicht vast op basis van de behoefte en beoordeelt alle verzoeken los van de centralebankfunctie op basis van de voor de gehele instelling geldende principes en governance.

De ECB blijft de behoefte aan middelen bij de toezichthoudende functie beoordelen en vervullen binnen de bestaande procedures voor begrotingsbeheer.

### **Punt (b) (ii)**

De ECB neemt deze deelaanbeveling over.

Wat betreft inspecties ter plaatse en onderzoeken van interne modellen, betracht de ECB al sinds 2021 meer transparantie over de inzet van middelen bij afzonderlijke instellingen door middel van beproefde rapportages en de dialoog met NBA's (waaronder een regelmatige inventarisatie van human resources en een jaarlijkse toetsing van data) met als doel mogelijke veranderingen vast te stellen van de toegezegde personeelssterkte (of negatieve afwijkingen in de loop van de tijd), inzicht te krijgen in de onderliggende oorzaken en overeenstemming te bereiken over corrigerende maatregelen. De ECB wil uiterlijk medio 2024 een evaluatie uitvoeren om na te gaan of er meer formele escalatieprocessen nodig zijn. Deze evaluatie zal ook de JST-middelen omvatten, alsook de in paragraaf 47 beschreven escalatie-instrumenten (en de opmerkingen van de ECB op die paragraaf).

De ECB wenst te benadrukken dat ze geen formele bevoegdheden heeft om NBA's te dwingen zich aan hun personele toezeggingen te houden.

### **Paragraaf 110**

De ECB erkent dat de SREP-cyclus lang is en overweegt manieren om deze te verkorten. Tegelijkertijd is de ECB van mening dat het in de laatste zin bedoelde risico grotendeels wordt gemitigeerd, aangezien het JST rekening moet houden met alle relevante gebeurtenissen die zich na de afsluitdatum voordoen en die van invloed kunnen zijn op de SREP-beoordeling (zoals reorganisatie binnen de groep, andere bedrijfsgebeurtenissen of verminderingen van NPE's op het laatste moment), zodat het SREP-besluit zo actueel mogelijk is.

### **Aanbeveling2 – Stroomlijnen van de procedure voor toetsing en evaluatie door de toezichthouder**

De ECB neemt deze aanbeveling over.

### **Paragraaf 112**

De ECB is van mening dat er **verschillende manieren zijn om voor elk risico Pijler 2-kapitaalvereisten vast te stellen**. Het is niet nodig elk afzonderlijk risico bij een instelling precies te kwantificeren en dit is ook niet per se de beste aanpak, aangezien het een vals gevoel van nauwkeurigheid kan wekken over de P2R's en de daarmee samenhangende toezichtsdialoog met de instellingen, wat de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht op dit gebied mogelijk zou kunnen belemmeren. De ECB heeft hier in 2011, bij de uitbreiding van de P2R-methodologie, rekening mee gehouden door meer aandacht te besteden aan individuele risico's. De methodologie van de ECB maakt het mogelijk om P2R's vast te stellen door efficiënt gebruik te maken van alle beschikbare informatie, waaronder gegevens uit ICAAP's van instellingen, alsmede andere relevante belangrijke risico-indicatoren en de uitkomsten van prudentiële beoordelingen door de ECB in het kader van lopend toezicht. Dit moet ervoor zorgen dat alle mogelijke totale impact van de materiële risico's van instellingen op passende wijze wordt gedekt door de Pijler 1- of Pijler 2-kapitaalvereisten.

De ECB verbetert de P2R-methodologie voortdurend op basis van de lessen uit elke SREP-cyclus of na een nadere beoordeling van de impact van specifieke risicofactoren op P2R's.

### **Paragraaf 116**

In overeenstemming met de overkoepelende doelstellingen bij de aanpak van NPL's oefent de ECB druk uit op de banken om hun NPL-niveau te verlagen, tijdige afwikkeling te garanderen en het restrisico af te dekken. De toename van de NPE-dekking werkt daarbij zowel stimulerend als faciliterend. De vertraagde toepassing en de gefaseerde invoering van de NPE-dekkingsverwachtingen fungeren als prikkel en stellen banken in staat NPL's af te wikkelen voordat de dekkingsverwachtingen

100% bereiken. Deze werkwijzen passen daarmee binnen de algemene doelstelling van de ECB-aanpak van NPL's.

De ECB is van mening dat haar aanpak werkt en banken voldoende prikkels bood om hun NPL's proactief terug te dringen, voordat toezichtsmaatregelen in verband met de dekkingsverwachtingen werden toegepast. Zie de opmerkingen bij paragraaf 91 voor meer informatie over de vermindering van NPL's.

### **Paragraaf 117**

Met betrekking tot het systematische gebruik van de bevoegdheden waarover de ECB krachtens artikel 16, lid 2, onder d), van de GTM-verordening beschikt, moet worden opgemerkt dat deze bevoegdheden per geval moeten worden toegepast, met inachtneming van een evenredigheidsbeoordeling.

### **Paragraaf 119**

De reden voor de vertraagde toepassing, de gefaseerde invoering en de onderverdeling in drie groepen houdt verband met de hoofddoelstellingen van de aanpak van de ECB, namelijk lagere NPL-niveaus en tijdiger afwikkeling, alsook waarborgen dat het risico van oude NPL's die op de bankbalansen blijven, wordt gedekt. Zowel de vertraagde toepassing als de gefaseerde invoering van toezichtsmaatregelen werkt stimulerend. Banken kunnen hierdoor, en ook doordat de financiële last in de tijd wordt gespreid, NPL's afwikkelen voordat de ECB haar toezichtsmaatregelen toepast. Toen de ECB haar leidraad voor banken over de aanpak van niet-renderende leningen in het eerste kwartaal van 2017 publiceerde, bedroegen de NPL's in totaal € 866 miljard. Het was noodzakelijk het evenwicht te bewaren tussen (i) het aanpakken van het NPL-probleem en (ii) de mogelijke gevolgen voor de bredere economie als maatregelen te snel zouden worden genomen, voordat de banken de nodige voorbereidende stappen voor een ambitieuze NPL-afwikkeling hadden gezet. De ECB is daarom van mening dat haar geleidelijke aanpak passend was. De ECB is van mening dat haar aanpak werkt en banken voldoende prikkels bood om hun NPL's proactief terug te dringen, voordat toezichtsmaatregelen in verband met de dekkingsverwachtingen werden toegepast. Zie de opmerkingen bij paragraaf 91 voor meer informatie over de vermindering van NPL's.

### **Paragraaf 120**

De ECB is het niet eens met de conclusie dat haar benadering leidt tot een ongelijke behandeling van banken. Haar benadering maakt het juist mogelijk banken verschillend te behandelen bij verschillen in hun specifieke omstandigheden.

Ten eerste was het volledig in overeenstemming met de algemene doelstelling van de ECB-aanpak van NPL's om banken met een hoger initieel niveau van ongedekte NPL's meer tijd te geven om hun risico's volledig af te dekken. Dit bood deze banken de ruimte hun NPL's sterker te verminderen, gestimuleerd door het feit dat de ECB anders toezichtsmaatregelen zou nemen. Het is in dit verband van belang op te merken dat de ECB er niet per se op uit is de dekkingsgraad te verhogen maar om de NPL's te verminderen; een grotere dekking stimuleert en maakt de afwikkeling van NPL's mogelijk. Een toezichtsmaatregel in verband met ongedekte kredietrisico's in het kader van de dekkingsverwachtingen is dus slechts een achtervangmechanisme voor het geval het risico niet wordt verminderd.

Ten tweede betekent het feit dat er, met betrekking tot aanpassingen na de referentiedatum, tussen de referentiedatum eind 2020 en het definitieve SREP-besluit enige tijd verstrijkt, dat de ECB ervoor moet zorgen dat eventuele veranderingen in de ongedekte risico's tot uiting komen in het definitieve besluit, zodat de kapitaalopslag overeenstemt met het risico op dat moment (d.w.z. dat deze niet buitensporig is ten opzichte van de ongedekte risico's). Bovendien biedt het kader voor aanpassingen na de referentiedatum ook een stimulans voor actieve vermindering van tekorten en van de NPL's in het algemeen, wat de schokbestendigheid van de banken verbetert en bijdraagt aan de primaire doelstelling van de ECB, namelijk vermindering van de NPL-niveaus.

Ten derde verwacht de ECB van alle banken dat ze de door de ECB openbaar gemaakte verwachtingen in overweging nemen en analyseert de ECB per geval of de behandeling van NPL's prudent is. Wanneer de behandeling van NPL's niet prudent wordt geacht, past de ECB toezichtsmaatregelen toe in de vorm van Pijler 2-kapitaalopslagen.

### **Paragraaf 121**

Gezien het behaalde resultaat met vermindering van NPL's en de uitbreiding van de dekkingsgraad is de ECB van mening dat de procedure en het gebruik van de middelen efficiënt waren.

Allereerst moet worden opgemerkt dat binnen de totale ECB-benadering van NPL's de dekkingsverwachtingen toekomstgericht werken, doordat ze de tijdige afwikkeling van NPL's bevorderen en de opbouw van buitensporige ongedekte NPL's in de toekomst voorkomen. Deze verwachtingen zijn dan ook relevant voor *alle* banken, niet alleen die met een hoog NPL-niveau. De rapportage over NPE-dekking is op geaggregeerd niveau en bijna identiek aan de rapportage voor de NPE-achtervang in het kader van de verordening kapitaalvereisten. Bovendien is de rapportage van mogelijke vrijstellingen facultatief en voordelig voor de banken.

Ten tweede bleek het proces beheersbaar te zijn voor JST's en banken, en het is goed te vermelden dat dit het eerste jaar van invoering was.

Hoewel het merendeel van de inspanningen van de JST's gericht was op de beoordeling van vrijstellingen, moet worden opgemerkt dat (i) minder dan de helft van alle banken verzocht om rekening te houden met hun specifieke omstandigheden en (ii) de JST's ondersteunende instrumenten ter beschikking werden gesteld, waardoor hun werk werd vergemakkelijkt. Bovendien is het al duidelijk dat de werklust van de JST's in het tweede jaar van de tenuitvoerlegging is verminderd als gevolg van geleerde lessen en verbeteringen in instrumenten en opleidingen.

Ten derde bewijst het kleine aantal banken met een P2R-toeslag in feite het succes van de algemene ECB-aanpak van NPL's, die de schokbestendigheid van het bankwezen in het eurogebied heeft vergroot. Dit betekent dat veel instellingen ongedekte risico's hebben geëlimineerd door NPL's te verminderen en de aanbodelementen voor prudentiële voorzieningen te vergroten. Een P2R-opslag wordt alleen opgelegd als een toezichtsmaatregel in geval van ongedekte kredietrisico's, die worden beoordeeld met inachtneming van de dekkingsverwachtingen en bankspecifieke omstandigheden.

### **Aanbeveling3 – Toepassen van toezichtsmaatregelen die een goede risicodekking en een deugdelijk risicobeheer door banken beter waarborgen**

#### **Punt (a) (i)**

De ECB neemt deze deelaanbeveling gedeeltelijk over.

De ECB is van mening dat haar P2R-methodologie in overeenstemming is met de SREP-richtsnoeren die de EBA in maart 2022 heeft gepubliceerd en dat **er verschillende manieren zijn om de Pijler 2-kapitaalvereisten per risico te bepalen**. Het is niet nodig elk afzonderlijk risico bij een instelling precies



te kwantificeren en dit is ook niet per se de beste aanpak, aangezien het een vals gevoel van nauwkeurigheid kan wekken over de P2R's en de daarmee samenhangende toezichtsdialoog met de instellingen, wat de efficiëntie en effectiviteit van het toezicht op dit gebied mogelijk zou kunnen belemmeren. De ECB heeft hier in 2011, bij de uitbreiding van de P2R-methodologie, rekening mee gehouden door meer aandacht te besteden aan individuele risico's. De methodologie van de ECB maakt het mogelijk om P2R's vast te stellen door efficiënt gebruik te maken van alle beschikbare informatie, waaronder gegevens uit ICAAP's van instellingen, alsmede andere relevante belangrijke risico-indicatoren en de uitkomsten van prudentiële beoordelingen door de ECB in het kader van lopend toezicht. Dit moet ervoor zorgen dat alle mogelijke totale impact van de materiële risico's van instellingen op passende wijze wordt gedekt door de Pijler 1- of Pijler 2-kapitaalvereisten.

De ECB verbetert de P2R-methodologie voortdurend op basis van de lessen uit elke SREP-cyclus of na een nadere beoordeling van de impact van specifieke risicofactoren op P2R's. Daarnaast zal de ECB binnenkort de effectiviteit en doelmatigheid van haar P2R-methodologie aan een structurele evaluatie onderwerpen.

**Punt (a) (ii)**

De ECB neemt deze deelaanbeveling over.

**Punt (a) (iii)**

De ECB neemt deze deelaanbeveling gedeeltelijk over.

De ECB zorgt er al voor dat alle door een SREP-besluit opgelegde maatregelen duidelijk en afdoende worden gerechtvaardigd door de in dat besluit vermelde bevindingen, zoals wettelijk voorgeschreven.

De ECB werkt voortdurend aan verbetering van de nauwkeurigheid, kwaliteit en algehele duidelijkheid van haar communicatie met de banken over de belangrijkste risicofactoren van de Pijler 2-vereisten. Dat was ook de reden voor de invoering van de SREP Executive Letter in 2021. De ECB ziet wel mogelijkheden om de transparantie in de communicatie met banken over de belangrijkste P2R-factoren verder te vergroten.

**Punt (b)**

De ECB neemt deze deelaanbeveling over.

De ECB maakt reeds gebruik van een breed scala aan toezichtsmaatregelen om zwakke punten op het gebied van risicobeheersing aan te pakken. De ECB erkent echter dat haar aanpak – die waarborgt dat kwalitatieve en kwantitatieve toezichtsmaatregelen risico's op doeltreffende en tijdige wijze beperken – mogelijk verder kan worden verbeterd. De ECB streeft ernaar dat ze maatregelen en bevoegdheden inzet die passen bij de specifieke situatie. De ECB blijft de toepassing van toezichtsmaatregelen, onder meer bij de aanpak van zwakke plekken in de voorzieningenpraktijken van banken, van geval tot geval verbeteren.

**Punt (c)**

De ECB neemt deze deelaanbeveling over.

**Bijlage I: Follow-up van speciaal verslag nr. 29/2016: Het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme — Een goede start maar verdere verbeteringen nodig****Aanbeveling 2 (i)**

De structuur van de organisatieonderdelen van de ECB is niet afhankelijk van risicoanalyse. De directoraten-generaal DG/E en DG/MF behoren op grond van hun mandaat en rollen tot de centralebankfunctie van de ECB.

Wat betreft het beginsel van functiescheiding zijn DG/MF en DG/E ingedeeld bij de centralebankfunctie. Input die door het banktoezicht wordt gebruikt maar onafhankelijk daarvan wordt geproduceerd – hetzij binnen de ECB, zoals bij de input van DG/MF of DG/E voor stresstests, hetzij buiten de ECB, zoals bij de input van de Europese Commissie voor de stresstests – valt vanwege de onafhankelijke voorbereiding ervan niet onder het functiescheidingsbeginsel. Er is geen risicoanalyse nodig om te voorkomen dat de beleidskeuzes op het gebied van banktoezicht worden beïnvloed, omdat i) de input van DG/MF en DG/E onafhankelijk is en ii) omdat de stresstests, evenals andere toezichtinstrumenten en -procedures, juist zijn bedoeld om het beleid te beïnvloeden.

De monitoring en rapportage van niet-financiële risico's wordt gereguleerd door het overkoepelende ORM-kader, dat over de hele bank van toepassing is en dus ook de risico's voor het functiescheidingsbeginsel omvat die zouden kunnen voortvloeien uit gemeenschappelijke diensten.

**Aanbeveling 3**

De erkenning van de Rekenkamer dat er bij de interne audit vooruitgang is geboekt, is welkom.

Een belangrijke extra taak van de drie genoemde fte's is het opvolgen van uitstaande SSM-aanbevelingen.

Met de toegenomen capaciteit van de interne auditfunctie wordt ook de hele bandbreedte van de audits binnen het SSM veel beter afgedekt (met inbegrip van de auditwerkzaamheden van de ECB onder auspiciën van het Comité van Interne Auditors van het ESCB/SSM). In dit verband moet worden opgemerkt dat sommige controleobjecten met een hoog risico nog niet aan bod zijn gekomen vanwege de relatief beperkte omvang van de steekproef. Zo werd in 2022 een audit van het totale bankencrisismanagement uitgevoerd zodra de potentiële steekproef voor gegevensgerichte toetsing groot genoeg was om eventuele trends te kunnen vaststellen.

### **Aanbeveling 5**

Begin 2022 is het herziene toezichtsplanningsproces van start gegaan. Dat heeft tot doel de monitoring en rapportage van activiteiten in verband met toezichtsprioriteiten te verbeteren en de doeltreffendheid waarmee de in die prioriteiten vastgelegde strategische doelstellingen worden verwezenlijkt, te vergroten. In 2022 ging de aandacht vooral uit naar de geschiktheid van onze procedure voor het beoogde doel, van de prioriteiten tot en met uitvoering. In het tweede jaar van dit project worden nieuwe rapporten opgesteld, waarbij de output en uitkomsten van de werkzaamheden van het bankentoezicht van de ECB worden gekoppeld aan de implementatie van prioriteiten. De ECB onderzoekt ook hoe de prestaties van het toezicht kunnen worden afgeleid uit waarneembare resultaten. Zulke gegevens verbeteren de rapportage in het ECB-jaarverslag over het bankentoezicht.

Voor de enquête onder de banken heeft de ECB gebruikgemaakt van alternatieve methoden (bijvoorbeeld conferenties en fora op hoog niveau en de contactgroep voor Bankentoezicht), die naar onze mening volledig beantwoorden aan het oogmerk van deze aanbeveling. De pilot inzake de doeltreffendheid van het toezicht op minder belangrijke instellingen is afgerond (zie het besluit van de Raad van Toezicht van december 2022), en een regelmatige follow-up is gepland.

### **Aanbeveling 6**

Artikel 6, lid 3, van de GTM-Verordening geeft duidelijk aan dat NBA's verplicht zijn de ECB bij de uitvoering van haar taken bijstand te verlenen. Bovendien zijn de NBA's volgens artikel 6, lid 2, van de GTM-verordening 'gehouden tot loyale samenwerking te goeder trouw' met de ECB. In artikel 3 en volgende van de GTM-kaderverordening wordt duidelijk bepaald dat de NBA's de plicht hebben NBA-medewerkers beschikbaar te stellen voor JST's ('GTT's'); in artikel 4, lid 5, van de GTM-kaderverordening is bepaald dat de ECB en de NBA's met elkaar overleggen en afspraken maken over het gebruik van NBA-middelen met betrekking tot de JST's.

Uit analyse van de ECB blijkt dat het tekort aan NBA-medewerkers ten opzichte van de toegezegde aantallen sinds 2016 is afgenomen. Er bestaat echter nog steeds een tekort van 4% ten opzichte van de toezeggingen voor 2019. De ECB blijft de tekorten aanpakken door middel van besprekingen tussen JST-coördinatoren en lokale coördinatoren en escalatieoverleg met NBA's op hogere niveaus. In de praktijk kan dit moeilijk zijn, omdat de lokale wetgeving soms limieten stelt die niet in overeenstemming zijn met de risicoprofielen van de banken. De overtuiging van de ECB dat de GTM-kaderverordening geen wijziging behoeft vloeit voort uit het feit dat het GTM is gebaseerd op het beginsel van samenwerking te goeder trouw.

### **Aanbeveling 7**

De leiding van elk JST spreekt het gewenste teamprofiel af in het kader van een centraal gestuurde jaarlijkse exercitie. De uitkomsten daarvan worden jaarlijks aan de Raad van Toezicht gerapporteerd.

### **Aanbeveling 8**

Gebruikersprofielen omvatten contactgegevens, functietitels en details van het JST-lidmaatschap. Gebruikers kunnen ook op vrijwillige basis nadere bijzonderheden over hun deskundigheid, gesproken talen en lidmaatschap van expertgroepen of netwerken toevoegen (met alle gebieden op basis van gedefinieerde taxonomieën). Gebruikers kunnen ook een formulier met hun cv verstrekken, met opleidingen, beroepservaring, enz.

SSMnet telt 6.500 actieve gebruikers (bij de ECB en de NBA's), al hebben de meesten van hen hun profiel nog niet ingesteld.

Er loopt een communicatiecampagne om het gebruik van SSMnet-profielen onder ECB- en NBA-medewerkers te vergroten. In de toekomst (middellange termijn) wordt er een intern HR-platform voor talent opgezet (voor ECB-medewerkers die in de JST's werken) om de documentatie en het management van vaardigheden en ervaring te verbeteren .

### **Aanbeveling 9**

In januari 2023 zijn de werkzaamheden aan het ontwerp en de ontwikkeling van een kernkwalificatie begonnen. Dit wordt een modulair programma met opt-outs op basis van personeelsprofielen dat leidt tot certificering. Het eerste cohort rondt het programma naar verwachting in 2024 af.

Tegelijkertijd worden er in 2023 uitgebreide modulaire toezichthouderstrainingen ontwikkeld over zowel traditionele risico's als nieuwe risico's die prioriteit hebben binnen het SSM (namelijk IT- en cyberrisico's, de digitale transformatie en klimaat- en milieurisico's). Ook worden de bestaande SSM-trainingen geëvalueerd, lacunes in kaart gebracht en zo nodig nieuwe trainingen aangekocht of ontwikkeld.

De SSM-introductie, ten slotte, is opnieuw opgezet in de vorm van een driedaags intern programma dat nieuwkomers laat kennismaken met de instelling, zodat ze gemakkelijker hun weg vinden, en hun de instrumenten geeft om in hun nieuwe omgeving het maximale uit zichzelf te halen. Er worden bijvoorbeeld sessies georganiseerd over de grondbeginselen van het toezicht en de instrumenten en organisatie van het SSM, maar ook sociale activiteiten. De eerste van deze driedaagse introducties vindt plaats in juni 2023.

### **Aanbeveling 10**

Bij de jaarlijkse enquête onder de JST-medewerkers wordt op basis van de SREP-ricocokaart informatie verzameld over de aan JST-medewerkers toegewezen taken. Op basis van het overleg tussen lokale en JST-coördinatoren worden aan elke taak personele targets gekoppeld en worden deze targets gecombineerd. De uitkomsten hiervan worden aan de Raad van Toezicht voorgelegd en jaarlijks herzien.

### **Aanbeveling 12**

Door de coronapandemie was het in 2020 en 2021 (en deels ook in 2022) erg moeilijk om activiteiten ter plaatse uit te voeren. Daarom moet voorzichtigheid worden betracht bij vergelijkingen van gegevens over het aantal internationale missies in deze jaren en vóór de pandemie. In december 2022 heeft de ECB een initiatief goedgekeurd om eind 2025 over aanzienlijk meer middelen voor onderzoek ter plaatse te kunnen beschikken. Daartoe worden nieuwe ECB-functies gecreëerd in ruil voor een overeenkomstige verlaging van het budget voor externe consultants. Er worden in totaal 65 nieuwe SSM-functies gecreëerd, waarvan 49 bij de ECB (waarmee het personeelsbestand van DG/OMI met

34% toeneemt) plus 16 extra ESCB IO-functies, in ruil voor een evenredige verlaging van het budget voor externe consultants (die worden ingezet om de inspectieteams vol te krijgen). De Raad van Toezicht en de directie zullen de volledige uitvoering van dit initiatief nauwlettend volgen. Deze internalisering vergroot de operationele onafhankelijkheid van de ECB en stelt haar in staat meer inspecties te leiden. Ook worden er initiatieven ondernomen voor meer grensoverschrijdende missies, bijvoorbeeld doordat de NBA's daarvoor ambitieuzere doelen gesteld krijgen.